

TISKOVÁ ZPRÁVA

Globální ekonomická svoboda mírně vzrostla – Česká republika je na 30. místě ze 162 zemí

25. září, 2018

Komentáře:

- Lukáš Kovanda, hlavní ekonom Czech Fund
- Dominik Stroukal, hlavní ekonom skupiny Roklen
- Jiří Nohejl, hlavní ekonom Liberálního institutu
- Martin Pánek, ředitel Liberálního institutu
- Fred McMahon, vedoucí výzkumu ekonomické svobody Fraser Institutu

Praha – Česká republika se umístila na 30. místě ze 162. zemí a teritorií zařazených do výroční zprávy *Economic Freedom of the World: 2018 Annual Report*, kterou vydává Liberální institut ve spojení s kanadským Fraser Institutem.

V minulém roce byla Česká republika na 37. místě.

„Jsme hrdí, že Liberální institut se i v dalším roce může jako spoluautorská organizace podílet na vydání této skvělé publikace. Výsledky ukazují, že Česká republika se zlepšuje nejen relativně vůči ostatním státům, ale také v absolutním bodovém zisku. Letos to stačí na sdílené třicáté místo se Španělskem a Bahrajnem (jenž udělal obrovský skok z loňského 48. místa). Pokud politici odolají chuti regulovat každíčký krok našich životů, můžeme se v žebříčku posouvat výše i nadále,“ říká ředitel Liberálního institutu Martin Pánek.

„V České republice se nežije špatně. To ale neznamená, že bychom měli usnout na vavřínech, stále je co vylepšovat. Žijeme v klidné zemi s krásnou přírodou, bohatou historií a šikovnými lidmi a je škoda, že k tomuto vzácnému mixu nejsme schopni přidat více svobody, a uvolnit tak neskutečný potenciál, který zde dřímá,“ uvedl hlavní ekonom skupiny Roklen Dominik Stroukal.

„Česká republika dosáhla v nejnovějším vydání Indexu ekonomické svobody svého dosud nejlepšího umístění. Zatímco v roce 1990 obsadilo tehdejší Československo 101. příčku, za přibližně čtvrtstoletí nástupnická Česká republika přeskočila zhruba sedmdesátku zemí a nyní se

ocitá na třicátém místě. Polepšuje si navíc i v posledních letech, jelikož třeba v roce 2010 obsadila stále až 52. pozici,“ zasadil žebříček do historického kontextu Lukáš Kovanda, hlavní ekonom Czech Fund.

Hong Kong a Singapur jsou znovu na špici indexu a pokračují tak v nepřerušené řadě svých prvních, resp. druhých míst. Nový Zéland, Švýcarsko, Irsko, Spojen státy, Gruzie, Mauritius, Velká Británie, Austrálie a Kanada (na sdíleném 10. místě) zakončují první desítku.

Zprávu za rok 2018 připravili James Gwartney, Florida State University; Robert A. Lawson a Ryan Murphy ze Southern Methodist University a Joshua Hall, West Virginia University.

Zpráva stojí na datech za rok 2016 (poslední rok, za který máme porovnatelná data) a měří ekonomickou svobodu (úroveň osobní volby, schopnost vstupovat na trh, bezpečnost soukromě vlastněného majetku, vládu práva atd.) analyzováním politiky a institucí 162 zemí a teritorií.

Nejhůře se umístily Súdán, Guinea-Bissau, Angola, Středoafriická republika, Republika Kongo, Sýrie, Alžírsko, Libye a na posledním místě Venezuela. Některé despotické země jako Severní Korea nebo Kuba nemohou být začleněny do žebříčku v důsledku nedostatku dat.

Další země, které stojí za zmínku, jsou Německo (20.), Japonsko (41.), Francie (57.) a Čína (108.).

Podle výzkumu v nejlepších peer-reviewed akademických žurnálech lidé žijící v zemích s vyšší úrovní ekonomické svobody si užívají větší prosperitu, více politických a občanských svobod a delší životy.

Např. země ve vrchním kvartilu (25 procent) ekonomické svobody (jako např. Velká Británie, Japonsko a Irsko) mají průměrný příjem na hlavu 40 376 dolarů ročně, oproti 5 649 dolarům, které si vydělají obyvatelé zemí ve spodním kvartilu (např. ve Venezuele, Íránu a Zimbabwe).

Střední délka dožití je 79,5 let pro země ve vrchním kvartilu, zatímco ve spodním pouze 64,4 let.

„Kde mohou lidé sledovat své vlastní příležitosti a dělat svá vlastní rozhodnutí, tam vedou bohatší, šťastnější a zdravější životy,“ říká Fred McMahon, vedoucí výzkumu ekonomické svobody Fraser Institutu.

Fraser Institute vydává každoroční zprávu ***Ekonomická svoboda ve světě*** (*Economic Freedom of the World*) ve spolupráci s Economic Freedom Network, skupinou nezávislých výzkumných a vzdělávacích institucí v téměř stovce zemí a teritorií. Je to prvotřídní světové měřítko ekonomické svobody, které měří země v pěti oblastech: velikosti vlády, právní struktura a bezpečnosti vlastnických práv, přístupu ke zdravým penězům, svobodě mezinárodně obchodovat a regulaci úroku, práce a podnikání.

Zprávu v plném znění je možné vidět na adrese www.fraserinstitute.org/economic-freedom.

Česká republika zaznamenala následující skóre v klíčových komponentech ekonomické svobody (od 1 do 10, kde vyšší skóre znamená vyšší úroveň ekonomické svobody):

- Velikost vlády: nárůst na 5,77 z loňských 5,25
- Právní systém a vlastnická práva: nárůst na 6,30 z loňských 6,24

- Přístup ke zdravým penězům: pokles na 9,39 z loňských 9,58
- Svoboda mezinárodně obchodovat: mírný nárůst na 8,23 z loňských 8,21
- Regulace úvěrů, práce a podnikání: pokles na 8,09 z loňských 8,19

Hlavní ekonom Liberálního institutu Jiří Nohejl komentuje podrobné výsledky: „Zvyšování ukazatele celkové ekonomické svobody v České republice je velice potěšující zpráva. Neměli bychom však zapomínat na to, že zatímco v oblasti vlastnických práv a zahraničního obchodu jsme na světové špičce, v prvním kvartilu těch nejsvobodnějších zemí, tak v oblasti velikosti vlády jsme až na 118. příčce. Zde bychom si měli vzít příklad ze Švýcarska (40.) či z nám v mnohém podobných pobaltských států Litvy (46.) nebo Lotyšska (75.). Mírně varujícím signálem může být i zhoršení ukazatele přístupu ke zdravým penězům, zvláště pak v situaci, kdy nás koncem roku opět čekají změny ve složení bankovní rady ČNB.“

„Je nezpochybnitelné, že ČR učinila v posledním čtvrtstoletí v oblasti zvyšování ekonomické svobody obrovský skok kupředu a v tomto výkonu se jí může rovnat jen málokterá jiná země světa. To však nesmí vést k „usnutí na vavřínech“. Ekonomická svoboda a nízká míra přerozdělování prokazatelně zintenzivňují například inovativní aktivitu v rámci té či oné ekonomiky, takže podněcují růst produktivity. Růst produktivity je přitom dlouhodobě jediným zdrojem celospolečenského bohatnutí. Současné snahy části politiků nebo například odborů zvyšovat míru přerozdělování a zasahovat do svobodného rozhodování podnikové a firemní sféry i jednotlivých podnikatelů tedy ohrožují nejen svobodu nás všech, ale také růst bohatství a prosperitu nás, našich dětí a vnuků a budoucích generací vůbec. Byla by velká škoda přijít o postavení, které jsme si v posledním čtvrtstoletí dokázali ve světovém kontextu vydobýt,“ varuje Kovanda, hlavní ekonom Czech Fund.

O Indexu ekonomické svobody

Ekonomická svoboda ve světě měří míru, jakou politik a instituce daných zemí podporují ekonomickou svobodu. Letošní zpráva obsahuje 162 zemí a teritorií. Tato zpráva taktéž aktualizuje data ve starých zprávách, která byla revidována.

Pro více informací o Economic Freedom Network, datasetech a předchozích zprávách Ekonomické svobody ve světě, navštivte www.fraserinstitute.org.

Kontakty

Martin Pánek, ředitel Liberálního institutu

martin.panek@libinst.cz

777 157 142

Lucie Čechová, projektová manažerka

lucie.cechova@libinst.cz

+420 272 048 488